

SEYİRDEN YASAKLANANIN KOLLUK BİRİMİNE BAŞVURMAMASI SUÇU

*The Crime of a Person Banned from Watching Sports
not Contacting the Law Enforcement*

Ahmet Hulusi AKKAŞ*
Görkem YAMAN**

Özet

Spor alanlarında meydana gelen şiddet ve düzensizlik içeren eylemlere gün geçtikçe daha fazla rastlanılmaya başlandığından hem ulusal hem de uluslararası alanda spor aktörleri öncülüğünde çeşitli yasal düzenlemeler yapılmaktadır. Bu düzenlemelerin ülkemizdeki karşılığında birisi de sporda şiddet ve düzensizliğin önlenmesine ilişkin kanundur. Bu kanunla birlikte amaçlanan spor alanlarının şiddet ve düzensizlikten arındırılması ile seyir zevkinin yüksek olduğu spor organizasyonlarının icra edilmesidir.

Bahsi geçen amacı yerine getirmeye yönelik en etkili mekanizmalardan biri de seyirden yasaklama tedbiridir. Bu tedbir 6222 sayılı yasanın 18. maddesinde; güvenlik tedbiri, koruma tedbiri ve idari tedbir olarak üç ayrı şekilde düzenlenmiştir. 18. maddenin dokuzuncu fıkrasında ise, seyirden yasaklanan kişinin kolluk birimine başvurmaması suç olarak düzenlenmiştir. Çalışmamızda da işbu seyirden yasaklama tedbirine de değinilerek seyirden yasaklanan şahsın kolluk birimine başvurmaması suçu ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: 6222 sayılı yasa, seyirden yasaklama, seyirden yasaklanan kişi, kolluk birimine başvurmama, spor hukuku.

Abstract

As violent and regular actions in sports fields become more common day by day, various regulations are made under the leadership of sports actors both nationally and internationally. One of the products of these regulations is the law on the protection of violence and proportions in sports. The aim of this law is to purify sports from violence and heat and to organize sports organizations with high viewing pleasure.

One of the most effective mechanisms to fulfill the purpose of passing the bet is the measure of prohibition from navigation. This measure is stated in Article 18 of Law No. 6222; It is regulated in three different ways; security measure, protection measure and administrative measure. In the aforementioned maddening ninth paragraphs, it is regulated as a crime for a person banned from traveling to apply to the law enforcement unit. In our study, the measure of banning this cruise

➤ *Bu makale Etik Kurul iznine tabi değildir/This article is not subject to Ethics Committee permission.*

➤ *Makale Geliş Tarihi/Article Received Date: 10.06.2024*

➤ *Yayın Kurulu Kabul Tarihi/Editorial Board Acceptance Date: 08.01.2025*

* Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, ahakkas@erciyes.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-5217-5951>

** Kayseri Cumhuriyet Savcısı, Adalet Bakanlığı, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, yaman.grkm@hotmail.com, <https://orcid.org/0009-0004-4933-1182>

is also mentioned and the crime of applying to the law enforcement unit of the person who is banned from the cruise is discussed in detail.

Keywords: Law No. 6222, Banning from watching, person banned from watching, applying to law enforcement units, sports law.

GİRİŞ

Spor; bireyin maddi ve manevi varlığının gelişimine katkı sağladığı gibi beden ve ruh sağlığının da korunmasını sağlayan evrensel bir faaliyettir. Spor faaliyetleri her coğrafyadan insanın bir araya gelmesini sağladığından bilim, kültür, sanat gibi insanlığın ortak paydası olduğu da söylenebilir.

Dünya nüfusunun her geçen gün artması, teknolojinin ve sanayileşmenin gelişmesi, kitle iletişim araçlarının ve sosyal medya kullananların sayısının artmasına paralel olarak spor faaliyetlerinin alanı ve hitap ettiği kesimde de büyük artış yaşanmıştır. Eski tarihlerden günümüze değin spor dallarının ve organizasyonlarının çeşitlenmesi, bu organizasyonlara dahil olan kişilerin artması ve spor seyircilerinin spor faaliyetlerine her an bulunduğu yerden kolayca erişim sağlayabilmesi sonucunda spora özellikle de futbola olan yatırımlarda büyük bir artış yaşanmıştır. Bu da futbolun ekonomik boyutunun ön planda tutulmasına sebebiyet vermiştir.

Sporun hemen hemen tüm dallarında yakın temasın bulunması, büyük ölçüde rekabetçi ve mücadele içeren bir atmosferin bulunması, kazanma güdüsü ile hareket edilmesi, ister istemez saha içerisinde mücadele eden sporcuyla etkilemekte ve ani şiddet içeren hareketlere yönelmesine neden olabilmektedir. Fakat buradaki asıl sorun bunu gören taraftarın kendine hâkim olamaması, onun da şiddet içeren eylem ve söylemlere katılmasıdır. Kaldı ki desteklemiş olduğu takımın da müsabakayı kaybetmesi halinde, saldırgan tutum ve davranışlar göstermeye müsait hale gelmesidir. Bu şiddet ve saldırganlık içeren eylemlerin ortaya çıkışında da en büyük etkenlerden biri de topluluk halinde olduğunda hissedilen güçten kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda, topluluk halinde hareket eden taraftarların şiddet ve taşkınlık içeren eylemleri icra etmesine engel olmak adına, toplumun huzur ve güvenliğini sağlamak adına alınması gereken önlemlerin sıkı bir şekilde, yeteri sayıda güvenlik güçlerinin katılımı ile sağlamak elzemdir. Ez cümle hayatın her alanında olduğu gibi spor alanlarında da şiddete karışan kişiler olacağı göz önüne alınarak şiddetin ve saldırganlığın ortaya çıkmasını engelleyici ve caydırıcı araçları geliştirmek ve ölümlü olayların da yaşandığı dikkate alınarak sporda şiddet ve düzensizliği en aza indirmek için gereken önlemleri almada imtina etmemek gerekir.

Bu noktada şiddet ve düzensizliği bozan hareketlerde bulunanların cezai müeyyide ile karşılaşması da kaçınılmaz olacaktır. Spor ve ceza hukukunun ortak temelleri de bununla beraber gün yüzüne çıkmaktadır. Ülkemizde sporda şiddet ve düzensizlik eylemlerine dahil olanlara, uzunca bir süre ceza hukukunun genel hükümleri çerçevesinde cezalandırılma yoluna gidilmiştir. İlk olarak sporda şiddete ve düzensizliğe özgü yasal düzenleme ise 18 Ocak 1990 yılında Sportif Karşılaş-

malarda ve Özellikle Futbolda Seyircilerin Şiddet Gösterilerine ve Taşkınlıklarına Dair Avrupa Sözleşmesinin Meclisimizce uygun bulunması ile meydana gelmiştir. Akabinde ise; sporda şiddete ilişkin düzenlemeye has yasa düzenleme gereği bulunduğundan 7 Mayıs 2004 tarihinde 5149 sayılı Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Yasa yürürlüğe girmiştir. 5237 sayılı TCK ile uyum sağlamaması ve beklentileri karşılayamaması nedeniyle bu kanun ilga edilmiştir. Bunun yerine ikinci bir yasa Mecliste kabul edilmiş ve 14 Nisan 2011 tarihinde ise çalışma konumuz olan 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair yasa yürürlüğe girmiştir.

Nitekim bu yasa ile beraber şiddet ve düzensizlik içeren hareketlerde bulunanların cezai müeyyide ile karşılaşması ele alınmıştır. Ancak cezai müeyyide ile yetinmeyip suç işleyen kişinin seyirden yasaklanmasına ilişkin karar da verilmektedir. Seyirden yasaklama tedbiri de kolluğa başvurmayı içermektedir. Bu haliyle de seyirden yasaklanan kişinin kolluğa müracaat etmemesi de suç olarak düzenlenmiştir. Aşağıda da öncelikle seyirden yasaklama tedbirine sonrasında, işbu suç bir bütün halinde doktrin ve yargı kararları dikkate alınarak ele alınacaktır.

I. SEYİRDEN YASAKLAMA TEDBİRİ

Bu başlık altında seyirden yasaklanma tedbirine değinildikten sonra seyirden yasaklı olan şahsın kolluğa başvuruda bulunmaması suçu incelenecektir. Zira seyir faaliyetinden yasaklanma tedbirine vakıf olunmadan anılan suçun incelenmesi halinde konunun eksik kalacağı düşüncesindeyiz.

6222 sayılı yasanın 18. Maddesinde “seyirden yasaklanma” başlığı altında ve on fıkra halinde bu tedbire yer verilmiştir. Maddenin dokuzuncu fıkrasında ise; seyirden yasaklanan kişinin kolluk birimine başvurmaması suç olarak düzenlenmiştir. Mezkur madde metninde bazı yerlerde “seyirden yasaklanma” bazı yerlerde ise “seyirden yasaklama” şeklinde kullanımların olması nedeniyle bu hususun kanun koyucu tarafından ayırım gözetilerek kullanıldığı, kararı veren ile tedbirin uygulanacağı kişi ile ilgili ayrımı belirttiğini dile getirenler bulunmaktadır.¹Fakat kanun koyucu bilerek ve isteyerek bu noktada bir ayırım ya da vurgulama yoluna gitmesi halinde bunun teoride veya uygulamada bir farklılığa sebebiyet vermeyeceğinden bu düşünceye katılmamaktayız.

5149 sayılı mülga yasada da seyirden yasaklama (seyirden men) tedbirine yer verilmişti. Ancak uygulama alanı oldukça dar nitelikteydi. Akabinde 6222 sayılı yasa ile daha ayrıntılı ve geniş çerçevede uygulama alanı bulunan bir tedbir halini almıştır. Nitekim 6222 sayılı yasada yer alan suçlarda uygulanabildiği gibi işbu yasanın atıfta bulunduğu 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda yer alan mala zarar verme ve kasten yaralama suçlarda da uygulanabilmektedir. Başka bir deyişle, bu

¹ Peyman Hürmüz, *7182 sayılı Kanunla değişik 6222 Sayılı Kanun Kapsamında Seyirden Yasaklanma*, (1. Baskı, Adalet Yayınevi, 2020) 21.

yasada yer almayan ve atıfta yapılmayan suçlardan dolayı seyirden yasaklanma kararı verilemeyecektir.²

Seyirden yasaklanmanın tanımına yasanın 18. maddesinde yer verilmiştir. Buna göre seyirden yasaklanma; bir şahsın karşılaşmaları veya takımın yaptığı antrenmanları izleme maksadıyla karşılaşma ile antrenman alanlarına ve seyir alanlarına girmesinin yasaklanmasıdır. Seyirden yasaklanma tedbiri üç ayrı şekilde kanunda yer bulmakta olup bunlar; güvenlik tedbiri şeklinde, koruma tedbiri şeklinde ve idari tedbir şeklindedir.³

18. Maddenin ilk halinde “spor alanlarına” giriş yasaklanmış iken, sonrasında 4 Temmuz 2019 tarihinde 7182 yasa değişikliği ile daha ayrıntılı ve açık bir düzenleme yapılarak müsabaka, antrenman alanları ve seyir alanlarına giriş yasak hale getirilip madde metni tadil edilmiştir.⁴ Ayrıca 18. Maddenin ilk fıkrasında yer alan güvenlik tedbiri olan seyirden yasaklamada müsabaka, antrenman ve seyir alanlarına giriş açıkça yasaklanmış iken, koruma tedbiri olan seyirden yasaklamada madde metninde sadece müsabaka alanına girişe ilişkin düzenleme bulunmaktadır.⁵ Bu durumda kanun koyucu bu iki tedbiri ayırarak farklı alanlarda işlenmesi halini dikkate alarak bilinçli olarak ayrı düzenleme yoluna gitmemiştir.⁶ Nitekim hem güvenlik tedbiri şeklinde olan seyirden yasaklama hem de koruma tedbiri olan seyirden yasaklama halinde; müsabaka, antrenman ve seyir alanlarına giriş yasak alanlardan sayılmaktadır.

A. Güvenlik Tedbiri olan Seyirden Yasaklama

Seyirden yasaklanma tedbirinin üç ayrı şekilde kanunda yer aldığını ve bunların güvenlik tedbiri⁷ şeklinde, koruma tedbiri⁸ şeklinde ve idari tedbir şeklinde oldu-

² Yusuf Yaşar ‘6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun’un 18’inci Maddesinde Yer Alan “Seyirden Yasaklanma” İle “Seyirden Yasaklama” Tedbirleri’ (2013) ,19(1), Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi -Hukuk Araştırmaları Dergisi 3, 4-10.

³ İzzet Özgenç ‘Değerlendirme ve Sonuç’, iç Gazi Üniversitesi Türk Ceza Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi-*Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi Kanunu*, edr. Cumhuriyet Şahin, İzzet Özgenç ve İlhan Üzülmüş (Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık,2012) 121-126.

⁴ <https://resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/07/20190712-1.htm> Erişim Tarihi: 5 Mayıs 2024.

⁵ Yaşar (n 2) 35.

⁶ Hamide Zafer, *Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Yönelik Bir Çare Olarak Seyirden Yasaklama*, (2014), 5(19) Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 23, 40.

⁷ Güvenlik tedbiri şu şekilde açıklanabilir: failin işlenmiş olduğu suç nedeniyle meydana getirdiği tehlike hali de dikkate alınarak tekrar suç işlememesi için işbu meydana gelen tehlike ile bağlantılı olarak kullanılan cezai müeyyide türüdür. Hâkim tarafından işlenen suç sebebiyle verilen ceza ile beraber ya da tek başına uygulanmaktadır. Hâkim tarafından kanunda yer alan güvenlik tedbirine ancak hükmedilebilmektedir. Ayrıntıları için bkz. Nur Centel, Hamide Zafer ve Özlem Çakmut, *Türk Ceza Hukukuna Giriş* (4. baskı, Beta Yayınevi, 2006) 721-723.

⁸ Koruma tedbiri ise şu şekilde açıklanabilir: Ceza Muhakemesini etkili şekilde yürütebilmek ya da muhakeme sonucunda hükmedilecek kararların yerine getirilebilmesi için başvuru geçici nitelikte ve kişi hak ve hürriyetlerine müdahale niteliğinde olan yasal çarelerdir. Ayrıntıları için Bknz.

ğunu belirtmiştik. İlk olarak güvenlik tedbiri olan seyir faaliyetinden yasaklanma tedbirine bakacak olursak; belli suçlardan dolayı yapılan yargılama sonrasında mahkeme tarafından hükmedilen karar ile beraber verilmektedir. Verilen cezanın yanı sıra yahut tek başına da hüküm olarak verilebilmektedir. 6222 sayılı yasanın 18. Maddesinin ilk cümlesinde de bu kanun ve atıf yaptığı kanunlar⁹ için seyirden yasaklanma tedbirine hükmedilebileceği kayıt altına alınmıştır. İş bu tedbirin infazı ise, hükmün kesinleşmesi ile hemen başlamaktadır. Bununla birlikte cezanın infazının tamamlanmasından itibaren bir yıl geçmesi ile güvenlik tedbirinin infazı da sona erecektir. Bu noktada belirtmek gerekir ki 18. Maddenin altıncı fıkrasında Cumhuriyet Savcısı tarafından tarafından kamu davasının açılmasının ertelenmesine (KADEK), mahkeme tarafından hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına (HAGB), hapis cezası yerine seçenек yaptırım olarak tedbire yahut hapis cezasının ertelenmesine karar verilmesi halinde, bu kararın kesinleştiği tarihten itibaren, ön ödeme durumunda ise; ön ödemede bulunulduğu tarihten itibaren, bir yıl süreyle

Ahmet Gökçen, Murat Balcı, Mehmet Emin Alşahin ve Kerim Çakır, *Ceza Muhakemesi Hukuku II*, (2. Baskı, Adalet Yayınevi, 2018), 4

⁹ Buna göre yasa metninden anlaşılması gereken suçlar şu şekildedir:"

- Şike suçu ve teşvik piri mi suçu,
- Aslında bulundurulması suç oluşturmamakla birlikte, 12/1-b kapsamına giren kesici, ezici, bereleyici aletler ile patlayıcı, parlayıcı yahut yakıcı maddeleri spor alanına sokma suçu,
- 12/1-b kapsamına giren kesici, ezici, bereleyici veya delici aletler ile patlayıcı, parlayıcı, yanıcı veya yakıcı maddeleri seyircilere temin etmek amacıyla spor alanına sokma veya spor alanlarında seyircilere temin etme suçu,
- Yine 12/1-b bendi kapsamına giren kesici, ezici, bereleyici veya delici aletler ile patlayıcı, parlayıcı, yanıcı veya yakıcı maddeleri spor alanında kullanma suretiyle müsabaka düzenini bozma suçu,
- 12/1-b kapsamına giren alet ve maddelerin dışında kalan; spor alanına sokulması yasak olmayan maddeleri kullanarak karşılaşma düzeninin bozulmasına sebebiyet verme suçu,
- uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkollü içecek sokma suçu,
- Spor alanlarında hakaret ve tehdit olarak algılanacak tarzda aleni olarak söz ve davranışlarda bulunma suçu,
- Spor alanlarında toplum kesimlerini dil, din, ırk, etnik köken, cinsiyet veya mezhep farkı gözeterek söz ve davranışlarda bulunma suçu,
- biletsiz spor alanlarına girme suçu,
- Usulsüz seyirci girişi,
- Kendisine ait elektronik kartı bir başkasının spor müsabakasına seyirci olarak girmesini sağlamak amacıyla kullandırma suçu,
- Sahte elektronik kart üretme, satma, satışa arz etme, devretme, satın alma, kabul etme ve bulundurma suçu,
- Yetkisiz olarak üretilmiş, satılmış, satışa arz edilmiş, devredilmiş, satın alınmış spor müsabakalarına seyirci olarak girişi sağlayan elektronik kartı kendi kullanımı için kabul etme veya bulundurma suçu,
- Yasak alanlara girme suçu,
- Yasak alan girme sonucu karşılaşmanın seyrini ve güvenliğini bozma suçu,
- Son olarak karşılaşmaları seyirden yasaklananın, eylemin icra edildiği karşılaşmanın tarafı olan ve taraftarı olduğu takımın katıldığı karşılaşmaların yapılacağı gün, başlangıç saatinde ve bundan bir saat sonra bulunduğu yere en yakın kolluğa başvurmaması suçu." Beyza Aksoy, "*Seyirden Yasaklama Tedbiri*" (2021), 95(4), İstanbul Barosu Dergisi 258, 267-268.

spor müsabakalarını seyirden yasaklama tedbirinin uygulanmasına devam edileceği yönünde kayıt bulunmaktadır¹⁰. Diğer yandan bu güvenlik tedbiri şeklinde olan seyirden yasaklanma kararını verme hususunda hâkime takdir hakkı tanınmamıştır. Karar ile beraber seyirden yasaklanma kararının da verilmesi gerekir. 18. maddenin ilk cümlesinde yer alan seyirden yasaklanma tedbirini güvenlik tedbiri niteliğinde olduğundan yalnızca suç sonrası verilecek olan cezalarda uygulanabilir, kabahat içeren eylemler yönünden uygulama alanı bulamayacaktır.¹¹

18. maddenin onuncu fıkrasında ise; mahkeme tarafından hüküm ile beraber ayrıca güvenlik tedbiri olan seyirden yasaklama kararı verilen şahsın, işbu yasak süresi boyunca herhangi bir kulüpte, federasyonda ve taraftarların oluşturduğu derneklerde yöneticilik yapamayacağı gibi karşılaşmalarda hakem, temsilci yahut gözlemci olarak da görev yapamayacakları kayıt altına alınmıştır.

B. Koruma Tedbiri olan Seyirden Yasaklama

İkinci olarak koruma tedbiri¹² niteliğinde olan seyirden yasaklanma; başta ifade etmek gerekir ki güvenlik tedbiri yargılama sonrası verilirken, koruma tedbiri olan seyirden yasaklama kararına soruşturma ve kovuşturma devamında karar verilmektedir. Bu tedbire ilişkin olarak karar alınmasına da gerek bulunmamaktadır.¹³ Yine tedbire karar verilirken suçun meydana geldiğine ilişkin basit şüphe yeterli sayılacaktır.¹⁴ Nitekim bu kanun ve atıf yaptığı kanunlardaki suçlar ile ilgili soruşturmaya başlanıldığında doğrudan doğruya başka bir deyişle kanun gereği fail seyirden yasaklama tedbirine başlanmaktadır.¹⁵ Sadece tedbiri kaldırma için soruşturmada Cumhuriyet Savcısı kovuşturmada ise, hâkim kararı gereklidir. Ancak kararı verecek olan ile ilgili yasada açık düzenleme bulunmamaktadır. Benzer şekilde 18. Maddenin altıncı fıkrası da yine geçerlidir. Yani bir yıl süreyle devam hususu burada da caridir.

Öte yandan Yargıtay 19. Ceza Dairesi¹⁶ bir kararında, Seyirden yasaklama tedbiri bakımından 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanun'undaki koruma tedbirlerine ilişkin genel kuralların dışına çıkıldığını, ceza yargılamasına konu seyirden yasak-

¹⁰ Özgenç (n 3) 121-124. Muharrem Özen, *Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanununda Yer Alan Suçlar ve Yaptırımlar*, (Adalet Yayınevi, 2013) 107. Yaşar (n 2) 19-26.

¹¹ Yaşar (n 2) 11-12

¹² Doktrinde Özgenç, bu tedbir Ceza Muhakemesi Kanunumuzda yer alan koruma tedbirlerinden, adli kontrol şeklinde değerlendirilmesi gerektiğini dile getirmektedir. Ayrıntıları için Bknz Özgenç, (n 3)121. Aksi görüş ise, bu tedbirin adli kontrol' den farklı ve 6222 sayılı yasaya özgü bir koruma tedbiri olduğu yönündedir. Ayrıntıları için Bknz. Yaşar (n 2) 23.

¹³ Özgenç (n 3) Zafer (n 6) 41-44.

¹⁴ Bahri Öztürk 'Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi Kanunu', iç Gazi Üniversitesi Türk Ceza Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi-*Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi Kanunu*, edr Cumhur Şahin, İzzet Özgenç ve İlhan Üzülmöz (Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, 2012) 121, Yaşar (n 2) 24, Zafer (n 6) 43.

¹⁵ Zafer (n 6) 42.

¹⁶ Ayrıntıları için bknz. Yargıtay 19. C.D, E. 2015/34253, K. 2017/4486, 11/05/2017.

lama kararının sebebini oluşturan eylemden ayrı olarak mahkeme kararı olmaksızın uygulanması hali, ceza muhakemesinin yapılmasını veya yapılan muhakemenin sonunda verilecek kararları etkileme özelliğinin bulunmaması hali, verilmesi muhtemel hapis veya adli para cezasının infazını güvence altına alma ile delil temini ve muhafazası amaçlarını taşıyamaması nedenleriyle diğer koruma tedbirlerinden farklı olduğunu ve suçun önlenmesi amacını taşıdığı belirtmektedir.

C. İdari Tedbir olan Seyirden Yasaklama

Üçüncü olarak idari tedbir şeklinde olan seyirden yasaklanma;¹⁸ Maddenin yedinci fıkrasında alkol veya uyuşturucu madde etkisi altında olan ve bu durumun açıkça anlaşıldığı durumlarda kişinin müsabaka, antrenman ve seyir alanlarına alınmamasına, alındı ise dışarı çıkmaması halinde zor kullanılarak dışarı çıkarılmasına ve seyirden yasaklama kararı verilmesine Cumhuriyet Savcısı tarafından karar verileceği düzenlenmiştir. İşbu düzenleme, idari bir tedbir şeklinde olduğundan karara karşı 5326 sayılı Kabahatler Kanunu gereği yasa yoluna başvurma hakkı da bulunmaktadır.¹⁷

II. SEYİRDEN YASAKLANAN ŞAHSIN KOLLUK BİRİMİNE BAŞVURMAMASI SUÇU

1. Genel Olarak

Kanunun 18. Maddesinin sekizinci ve dokuzuncu fıkralarında seyirden yasaklanan kişinin kolluk birimine başvurma usulü ve başvurmaması halinde adli para cezası ile cezalandırılacağı düzenlenmiştir. Başka bir anlatımla; seyirden yasaklanan kişinin, fiilin gerçekleştiği müsabakanın tarafı olan ve taraftarı olduğu takımın yer aldığı spor karşılaşmasının yapılacağı gün, eğer ki ülke sınırları içinde ise, müsabakanın başlama saatinde ve bundan bir saat sonra bulunduğu yere en yakın olan kolluğa başvurması gerektiğine ilişkin düzenleme bulunmaktadır.¹⁸

Seyirden yasaklama tedbiri yalnızca ülkemizde değil birçok Avrupa ülkesinde de başvurulan bir ceza uygulamasıdır. Nitekim Fransa ülkesinde yasaklama kararına rağmen sahaya giren kişiye hapis ve adli para cezası verileceğine dair düzenleme bulunmaktadır. Yine İngiltere ülkesinde futbol ile ilgili olan bir suç nedeniyle hakkında işlem yapılan ve bu nedenle de ceza alan kişiye kısıtlayıcı tedbirler verilmektedir. İngiltere ülkesinde ayrıca tedbire aykırı olarak maç sırasında karakola rapor vermemeyi de suç saymıştır.¹⁹

¹⁷ Özgenç (n 3) 126. Zafer (n 6) 46-48.

¹⁸ 6222 sayılı yasanın bahsi geçen maddesinin Sekizinci bendinde, seyir faaliyetinden yasaklanan kişi, yasaklama verilen nedeni meydana getiren fiilin işlendiği karşılaşmanın tarafı olan ve taraftarı olduğu takımın yer aldığı karşılaşmaların yapılacağı gün, ülke içinde bulunduğu takdirde, başlangıç saatinde ve bir saat sonrasında olduğu yere en yakın kolluğa müracaatta bulunması gerektiğine dair iken dokuzuncu bent bu anılan metne uyulmaması halinde her bir karşılaşma için adli para cezası ile cezalandırılacağına ilişkindir, kaldı ki bunların takibi maksadıyla da kolluk biyometrik usuller kullanabilmesine imkan verilmiştir.

¹⁹ Recep Gülşen, *Spor Hukuku* (2. Baskı, Adalet Yayınevi,2014) 278.

Seyirden yasaklama tedbirinin uygulama alanı, seyirden yasaklanan kişinin kolluk birimine başvurmaması suçuna kıyasen daha geniş niteliktedir. Seyirden yasaklama tedbiri uygulanan kişi, tüm müsabakalara artık seyir amacıyla girememekte iken, seyirden yasaklanan kişinin kolluk birimine başvurusu, sadece yasaklama kararı aldığı müsabaka taraftarı ve müsabakanın tarafı olanlarda kolluğa başvurmayı gerektirmektedir.²⁰ Başka bir anlatımla; kişiye basketbol müsabakasında gerçekleştirdiği eylemler nedeniyle seyirden yasaklama kararı verilirse sadece basketbol maçlarına değil futbol maçlarına ve diğer maçlara da seyir amacıyla giremeyecektir. Ancak kolluk birimine sadece taraftarı olduğu basketbol takımın yapacağı müsabaka için başvurusu gerekmektedir. Öte yandan soruşturma evresinde, Cumhuriyet Savcısının kovuşturma evresinde, hâkimin seyirden yasaklama tedbirine başvurup başvurmama noktasında bir takdir hakkı söz konusu değildir. Diğer bir deyişle; şüpheli veya sanık hakkında hâkim tarafından hüküm ile beraber, Cumhuriyet savcısı tarafından ise suç işlendiği kanaatine varıldığında soruşturma başlandığında, bu tedbire ilişkin de karar verilmesi gerekir. Ancak tedbirin kaldırılması noktasında hâkim ve Cumhuriyet Savcısının takdir hakkı bulunmaktadır.²¹

2. Korunan Hukuki Değer

İşbu madde ile amaçlanan; seyirden yasaklanan kişinin taraftarı olduğu takımın müsabakaları esnasında gözetim altında bulunması ve yaşanacak olan menfi olayların önüne geçilmesi ile nihayet müsabakaların seyir zevki yüksek, suçtan arı bir şekilde icra edilmesidir.

3. Suçun Unsurları

3.1. Maddi Unsurları

3.1.1. Fiil

Fiil veya hareketin ne olduğuna öncelikle bakacak olursak; belli amaca yönelik kişinin isteğine ve iradesine bağlı olarak dış dünyada yankı uyandıran icrai veya ihmali insan davranışıdır.²² 18. maddenin sekizinci fıkrasında; seyirden yasaklı olan kişinin, müsabaka tarafı olan ve taraftarı olduğu takımın müsabaka yapacağı günde, başlama saati ile bir saat sonrasında, ülke içinde ise olduğu mevkiye en yakın kolluğa müracaat etmemesi cezalandırılmaktadır. Bu bağlamda maddede tanzim edilen suç hareketin şekline göre, ihmali hareketli bir suçtur. Yani yapması gereken bir eylemi yapmama hali mevcuttur. Neticeye göre tasnif edilecek olunursa, sırf hareket suçudur. Bu suç tipinde netice aranmaz.²³

²⁰ Zafer (n 6) 31-32, Süheyl Donay, *Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi ve Şike Teşvik Primi* (2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2012) 139-140.

²¹ Zafer (n 6) 42-43.

²² Mehmet Emin Artuk, Ahmet Gökçen ve Ahmet Caner Yenidünya, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (9.Baskı, Adalet Yayınevi,2015) 216.

²³ Artuk, Gökçen ve Yenidünya (n 22) 238-252.

Öte yandan seyirden yasaklanan kişi, müsabaka günü iki ayrı defa kolluğa gitmesi gerekir iken, müsabaka boyunca kolluk biriminde bekleme zorunluluğu bulunmamaktadır.²⁴ Zira maddenin lafzına bakıldığında, karşılaşmanın başlama saatinde ve bir saat sonrasında demek suretiyle bu durumu ifade etmektedir. Yine kişi müsabakanın başlangıç saatinde gidip sonrasında gitmez ise yahut başlangıç saatinde gidip sonrasında gitmez ise bu noktada suç oluşacaktır. Esasen burada ulaşılmak istenen gaye seyirden men edilen kişinin söz konusu müsabakaya gitmemesini sağlamaktır. Hakeza seyirden men edilen kişi müsabaka günü yurt dışında ise kolluğa başvuru yükümlülüğü kalkacağı gibi, kişinin yurt içindeki müsabakalar için seyirden men edildiğinden yurt dışında taraftarı olduğu takımın müsabakasına katılabilecektir.²⁵

04/07/2019 tarihinde 7182 sayılı yasa ile kolluğa başvurunun takibinde biyometrik yöntemlerin de kullanılabilceği eklenmiştir.

Yine madde metnine bakıldığında; kişinin “yasaklama kararını oluşturan eylemin meydana geldiği karşılaşmanın tarafı olan, aynı zamanda taraftarı olduğu takımın yer aldığı spor müsabakasının icra edileceği gün” kolluğa başvurma yükümlülüğü bulunduğundan, burada her iki unsur olan taraftarı olunan takım ile seyirden men alınan takım taraflarından birinin müsabakasının olması gereklidir. Başka bir deyişle, taraftarı olunan takımın müsabaka yapması ve men kararı verilen takım taraflarından birinin karşılaşmasının olması gerekir. Mesela, A ile B takımının karşılaşmasında kişi A takımının taraftarı olduğu ve kişi müsabaka alanına yasak sayılan maddelerinden birini sokması nedeniyle hakkında seyirden yasaklama kararı verildiği ve halen devam olduğu anda A takımı ile C takımının müsabakasının yapılacağı gün kolluğa başvurması gerekir. Aksi halde kişi C takımın taraftarı olsun fakat benzer şekilde A ile B arasındaki müsabaka nedeniyle suç işlemiş ve hakkında yasaklama kararı varken B takımının veya A takımının her müsabakasında kolluğa başvurma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Doktrinde bir görüş; madde metninde bu nitelikte bir yükümlülük getirilmesi yine buna aykırı davranışlara ise müeyyide uygulanmasının keyfiyete açık bir davetiye olduğunu belirtmektedir. Yine kararın kesinleşmediği bir evrede tedbirin yanında yükümlülüğün de getirilmesi buna aykırı hareketin de cezalandırılmasını eleştirmektedir. Ayrıca Anayasadaki masumiyet karinesine ve 38. Maddesinin beşinci fıkrasına yani kişinin kendisini ve yakınlarını suçlayıcı ifadede bulunmaya

²⁴ Anayasa Mahkemesi 2006 K. 2005/55 E. Sayılı ve 20.11.2007 tarihli kararında, 5149 sayılı mülga kanun döneminde kollukta iki saat beklenmesini Anayasaya aykırı bularak iptali yönünde karar vermişti. Akabinde ise 6222 sayılı yasa ile yeniden düzenlenen seyirden men tedbiri AYM kararı da dikkate alınarak, müsabaka boyunca kollukta beklemeyi devre dışı bırakmıştır. Ayrıntıları için Bknz. Zafer (n 6) 51.

²⁵ Mahmut, Koca, ‘6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda Düzenlenen Suçlar ve Kabahatler’, iç Gazi Üniversitesi Türk Ceza Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi-*Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi Kanunu* edr Cumhuriyet Şahin, İzzet Özgenç ve İlhan Üzülmaz (Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2012) 78-79; Gülşen (n 19) 280-281.

ya da delil sunmaya zorlanmaması (nemo tenetur) ilkesine aykırılık teşkil ettiğini dile getirmektedir.²⁶

Diğer yandan, spor alanlarına girişte elektronik bilet uygulaması bulunduğundan bir kişinin hali hazırda elektronik bilete sahip olmadan spor alanlarına girebilmesi mümkün olmadığından karşılaşmanın yapılacağı gün başlama saatinde ve bir saat sonrasında kolluğa başvurmamasını suç saymanın uygulamada bir sonucunun bulunmadığı ve bu nedenle suçun meydana gelmeyeceğine ilişkin verilen bir yerel mahkeme kararında, Yargıtay 19. Ceza Dairesi; kanun koyucunun, spor müsabakalarını seyirden yasaklı kişinin, elektronik bilet uygulaması olsa dahi, bir şekilde müsabaka ya da seyir alanına girebileceğini öngörerek, elektronik bilet uygulaması ile spor müsabakalarını seyirden yasaklama tedbirini birlikte düzenlediği, öte yandan 6222 sayılı Kanun'un 18/1. maddesinde düzenlenen spor müsabakalarını seyirden yasaklama tedbirinin antrenmanları da kapsadığı, oysa elektronik bilet uygulamasının yalnızca müsabakalar için öngörüldüğü, böylece Kanun'un 18. maddenin birinci, sekizinci ve dokuzuncu fıkralarındaki düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde, elektronik bilet uygulaması nedeniyle bu Kanun'a uygun olarak bilet temin etme imkanı olmayan kişinin, başka bir şekilde müsabaka ve seyir alanına girmesinin önüne geçilmeye çalışıldığı, bu itibarla sırf elektronik bilet uygulamasına başlanmasının Kanun'un 18/8. maddesinde yer alan tedbiri etkisiz ve sonuçsuz kılmayacağı ve netice olarak sanık, hakkında spor müsabakalarını seyirden yasaklama kararı uygulanmakta iken, kabul edilebilir bir mazereti bulunmaksızın, Kanun'un 18/8. maddesinde öngörülen imza yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde üzerine atılı suçun unsurlarının oluşacağı cihetle, yerinde görülmeyen gerekçe ile yerel mahkemenin sanığın beraatine karar vermesini hukuka aykırı bularak bozmuştur.²⁷

3.1.2.Fail

Ceza yasasına göre suç teşkil eden eylemi gerçekleştiren kişiye fail denilmektedir. Bu minvalde yalnızca gerçek kişiler fail olabilir, tüzel kişiler suçun faili olarak cezalandırılmazlar. Ceza kanunumuz gereği kural olarak suçlar kişi ayrımı yapılmaksızın herkes tarafından işlenebilir. Ancak bazı suçlar vardır ki özel yükümlülük altında olan şahıslarla işlenebilir, işte bu türden suçlara özgü suçlar denilmektedir.²⁸ Bu suçun faili karşılaşmadan yasaklanan kişidir. Bu suç ancak belirli kişiler tarafından işlenebildiğinden özgü suç niteliğindedir.²⁹

²⁶ Ersan Şen, *3 Temmuz Sözde Şike Hukuku* (Seçkin Yayıncılık, 2017) 102-105.

²⁷ Ayrıntıları için bkz. Yargıtay 19. Ceza Dairesi, E 2019/33512, K 2020/9179, 30/06/2020.

²⁸ Artuk, Gökçen ve Yenidünya (n 22) 273.

²⁹ Koca (n 25) 78; Gülşen (n 19) 280.

3.1.3. Mağdur

Maddi unsurlarından birisi de mağdurdur. Mağdur, bir suçun maddi konusunun ait olduğu kimse olarak tanımlanabilir. Her suçta mutlaka bir mağdur bulunmaktadır. Bir kişi aynı suçun faili ve mağduru aynı anda olamamaktadır. Ayrıca bir suçun mağduru sadece gerçek kişiler olabilir, tüzel kişiler ise sadece suçtan zarar gören olabilirler.³⁰ Yasanın işbu hükmünde suçun mağduru, toplumu meydana getiren herkes olabilmektedir.

3.1.4. Konu

Fail tarafından fiilin yönelmiş olduğu kişi yahut şey bir suçta konu unsurunu meydana getirmektedir.³¹ Konusuz suç olmaz. Bununla beraber failin icra ettiği fiil eşyaya veya kişinin maddi bütünlüğüne yahut da manevi bütünlüğüne yönelmektedir.³² Bu suç tipinde ise; seyirden yasaklanan kişinin başvurmaması bizatihi suçun konusunu oluşturmaktadır. Yani kişinin buradaki ihmali davranışı olan kolluğa başvurmama konuyu belirlemektedir.

3.1.5. Suçun Nitelikli Halleri

Ceza kanunumuzun sistematığında öncelikle suçun temel şekli akabinde de var ise temel şeklinin üstüne düzenlenen ve daha ağır nitelikte veyahut daha hafif nitelikte sayılmasını düzenleyen hallere suçun nitelikli halleri (unsurları) denilmektedir. Başka bir ifade ile cezanın artırılmasını veya eksiltilmesini gerektiren hallerdir. Bu nitelikli haller ise; eylemin işleniş şekli ve zamanı, suçta konu olan eylemin meydana geldiği yer, eylemin konusu ve amacı, fail veya mağdurun sıfatı ve aralarındaki bağlantı gibi sebeplere bağlı olarak Ceza kanunumuzda düzenlenmiştir.³³ Seyirden yasaklanan şahsın kolluğa başvurmamasını suç sayan madde hükmünde herhangi bir cezayı artıran veya azaltan nitelikli hale yer verilmemiştir.

3.2. Manevi Unsurları

Bir suçun manevi unsurlarını; kast, taksir, saik, neticesi sebebiyle ağırlaşmış suç ihtiva etmektedir.³⁴ Kusurluluk ile manevi unsurların birbirinden farklı olgular olduğunu kabul ettiğimizden ayrı olarak ele alınacağız. Kast, suçun yasal tanımındaki maddi unsurların bilerek ve istenerek icra edilmesidir. Bu durumda kastı meydana getiren unsurları bilme ve isteme olarak ifade edebiliriz. Bazen kastın somut olayda var olması cezai sorumluluğun faile yükletilmesi için yeterli değildir. Failin ayrı olarak bir de saikle hareketi icrası gerekmektedir. Saik, (amaç veya gaye) manevi

³⁰ Artuk, Gökçen ve Yenidünya (n 22) 288-289.

³¹ Faruk Erem, Ahmet Danışman ve Mehmet Emin Artuk, *Ceza Hukuku Genel Hükmümler* (Seçkin Yayınevi, 1997), 236.

³² Artuk, Gökçen ve Yenidünya (n 22) 284-285.

³³ İbid 290-291

³⁴ İbid 293-294

unsurlardan olan kasttan önce gelir ve kastı hazır eden duygu ve düşüncelerdir. Yine suçun işlenmesindeki sebep olduğu söylenebilir. Suçun ortaya çıkmasındaki kişisel hesaplardır. Hakeza kural olarak da her suçta mutlaka bulunması gerekli olan bir unsur da değildir.³⁵ İnceleme konumuz olan seyirden yasaklananın kolluğa başvurmaması suçu da kasten işlenebilen suçlardandır. Yani suçun oluşması için şahsın iki defa kolluğa bilerek ve isteyerek gitmemesi gerekir.

3.3.Hukuka Aykırılık Unsuru

Hukuka aykırılık unsuru ise; kanunda tanımlanan tipe uygun olarak işlenmiş eyleme, hukuk düzenince izin verilmemesi, salt ceza hukuku değil diğer hukuk dalları ile de tenakuz içinde olması demektir.³⁶

Hukuka uygunluk ise; ceza yasasının o eylemi yasaklamasına rağmen eylemin işlenmesine cevaz vererek o eylemin hukuka aykırılık hali teşkil etmesini önleyen normlara denir.³⁷ Başka bir deyişle hukuka uygunluk sebeplerinin bulunduğu hallerde, fiil hukuka aykırı olmayıp hukukun cevaz verdiği hale getirmektedir.³⁸

6222 sayılı yasanın 18. Maddesinin sekizinci ve dokuzuncu fıkralarında yer alan hükümlerde yasa metninde açıkça hukuken uygunluk sayılacak bir hale yer verilmemiştir.

4. Suçun Özel Görünüş Şekilleri

4.1.Teşebbüs

Teşebbüs; girişme veya bir işi yapmaya davranma anlamlarına gelmekte olan Arapça kökenli bir sözcüktür. Kalkışmada denilen teşebbüs kavramının ceza hukuku bakımından karşılığı ise; suçun tipinde saptanmış eylemin icrasına elverişli hareketlerle başlanmış olmakla beraber bu eyleme ilişkin icra hareketlerinin tamamlanamaması yahut icra hareketleri tamamlanmış olmakla beraber suç tipinde ayrı bir unsurun saptandığı durumlarda sonucun meydana gelmemiş olması halini ifade etmektedir.³⁹

Ceza kanunumuzun veya diğer kanunlarımızın öngördüğü her suçta teşebbüs mümkün olmamakla birlikte, suçun teşebbüs aşamasında kalmış olan bir suç olarak sayılabilmesi için aşağıdaki beş şartın da aynı anda cari olması gerekir ; ilki kasten işlenebilen bir suçun cari olması, ikincisi gerçekleştirilen eylemin icra hareketi niteliğinde olması, üçüncüsü gerçekleştirilen eylemin neticeyi meydana getirmeye

³⁵ Artuk, Gökçen ve Yenidünya, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 15. Baskı (Adalet Yayınevi, 2015) 28-45.

³⁶ Artuk, Gökçen ve Yenidünya, (n 22) 2022, 374.

³⁷ Mehmet Emin Artuk, *Suç Genel Teorisi, Ceza Hukuku El Kitabı*, (Beta Basım Yayın Dağıtım, 1989) 207.

³⁸ Artuk, *Suç Genel Teorisi*, 207.

³⁹ Artuk, Gökçen ve Yenidünya (n 22) 580-582

elverişli olması, dördüncüsü; neticeli bir suçun veya icra hareketleri kısımlara ayrılabilen sırf hareket suçunun mevcudiyeti, beşincisi; suçun icra hareketlerine başlanmış olmakla birlikte bu hareketin tamamlanamamış veya tamamlanmış olmakla birlikte neticenin gerçekleşmemiş olmasıdır.⁴⁰

İşbu suç tipi esasen saf ihmali olarak addolunan suçlardan olduğundan yani kanunun kişiden beklediği eylemi yapmamasından kaynaklanan bir hal mevcut olduğundan bu suça teşebbüs mümkün değildir.⁴¹

4.2.İştirak

Ceza kanunumuz yahut suçun özelliği gereği, tek bir kişi tarafından işlenebilen suçun birden fazla kişi tarafından aralarında anlaşarak, fiilin meydana gelmesine katkıda bulunulmasıyla ve beraberce işlenmesi durumunda suça iştiraktan bahsedilebilir.⁴² Bu suç tipinde iştirak yönünden genel hükümler geçerlidir, ayrı bir özellik taşıyan hal bulunmamaktadır.⁴³

4.3.İçtima

Türk Ceza Kanununun içtima konusunda benimsediği asıl kural; kaç eylem bulunuyor ise o kadar suç, kaç suç var ise o kadar cezaya hükmedilmesidir. Lakin bazı özellik arz eden hallerin varlığı halinde tek suç kabul edilip ceza artışına gidilirken bazı hallerde de işlenen suçlardan en ağırı ile cezalandırma yoluna gidilir. İçtima başlığı altında; bileşik suç ve zincirleme suç, aynı ve farklı neviden fikri içtima halleri bulunmaktadır.⁴⁴

Bu suç yönünden genel hükümler geçerlidir. Ayrı bir özellik taşıyan hal bulunmamaktadır. Ayrıca koşulları meydana gelmesi halinde zincirleme suç hükümleri uygulanabilir. Mesela; kişinin taraftarı olduğu ve yasaklı olduğu müsabakalara bir suç işleme kararı kapsamında, birden fazla müsabakada kasten kolluğa başvurması halinde zincirleme suç hükümleri devreye girecektir.⁴⁵

5. Yaptırım

Bu suçun takibi şikâyete bağlı değildir, başka bir deyişle re'sen soruşturulan ve kovuşturulan suçlardandır. Suçun yaptırımı olarak yalnızca adli para cezası öngörüldüğünden Ceza yasamızda tanzim edilen ön ödeme yoluna gidilmeden kamu davası açılmaması gerekir.⁴⁶

⁴⁰ Artuk, Gökçen ve Yenidünya, (n 22) 582-588.

⁴¹ Gülşen, *Spor Hukuku Genel Esaslar* (Adalet Yayınevi, 2020) 358, Koca (n 25) 79.

⁴² Artuk, Gökçen ve Yenidünya (n 22) 624-625

⁴³ Koca (n 25) 79

⁴⁴ Artuk, Gökçen ve Yenidünya (n 22) 682-684.

⁴⁵ Gülşen (n 41) 358.

⁴⁶ Gülşen (n 41) 359.

SONUÇ

Sporla şiddet ve düzensizliği meydana getiren en önemli sebeplerin başında; kişilerin dış dünyada yapamadıklarını spor alanlarında uygun ortam bulduğunda yani kendisine anında karşılık veremeyecek durumda olanlara yönelik bazı eylemlerde bulunabilme rahatlığı ve yanında olan diğer seyircilerden de aldığı güç ile kolayca yapabilme hissine kapılmasıdır. Bu kişiler ile beraber suç içeren eylemlere giriştiğinde tespit edilmesinin zor olduğu hissi ve yaptığı suç olduğu bilincinde ise de kendinden başka birçok kişinin de aynı eylemi gerçekleştirdiği için iç dünyasında meydana gelen hisler sebebiyle suç işlemektedir. Benzer şekilde ya da caydırıcı olmayan cezaların varlığı bilincinde olunması ve spor kaynaklı suçlar olduğundan dolayı basit suçlar kategorisinde olacağı hissi veyahut da meydana gelen eylem ülke gündemine girmesi halinde spor kulübünün ya da yöneticilerinin kendisini koruyacağına, kollayacağına olan güven nedeniyle rahatça eylemi gerçekleştirmektedir. Bu var olan menfi tespitlerin ortadan kaldırılması için de el birliği ile sporda şiddet içeren her türlü eylem ve sözü devre dışı bırakmak adına mücadele etmek gerekmektedir. Öncelikle stadyumlarda görev alan güvenlik görevlilerinin ve kolluk kuvvetlerinin yeteri sayıda olmaması, yine bu görevlilerin özellikle stadyumlara girişte gereken arama ve el koymaları yapmada yeterli eğitime tabi tutulmadıkları nedeniyle güvenlik zafiyetine sebebiyet verilmektedir. Ayrıca ev sahibi olan spor kulübünün taraftarlarına iltimas geçerek yasak nitelikte olan eşyalara el koyulmaması ve gereken aramaların yapılmaması, biletsiz seyirci alınması sonrasında müsabaka sırasında bazı suçların meydana gelmesinde kolaylık sağlamaktadır. Kanaatimce tüm bunların önüne geçmek adına atılması gereken önlemler ise; stat girişinde ve içerisinde güvenlik görevlileri yerine sadece spor suçları ile ilgili gereken eğitimlerden geçmiş olan kolluk kuvvetlerinin görev alması ve sayı itibarıyla de stadyumların kapasiteleri de göz önünden bulundurularak buna paralel olarak yeterli sayıda kolluk görevlilerinin stadyum çevresinde ve geliş gidiş güzergahlarında müsabaka öncesinde, sırasında ve sonrasında görev alması gerektiği yine Asliye Ceza Mahkemelerinde ihtisaslaşmasının kanun gereği arandığı ancak benzer şekilde Cumhuriyet Başsavcılıklarında spor suçları konusunda ihtisaslaşmaya yer verilmesi sayılabilir. Hakeza taraftar gruplarının önderlerine, holiganlara sporun şiddetten ve düzensizlikten bağımsız olarak sürdürülmesi yönünde bazı eğitici programların düzenlenmesi gerektiği de söylenebilir. Basın yayın organlarının özellikle tahrik edici açıklamalara yer vermesi de müsabaka atmosferini etkilemekte bilhassa günümüzde kulüp yöneticilerinin müsabaka günü sosyal medya üzerinden açıklamaları da gerilimi arttırmaktadır. Bunların önüne geçilmesi de istenen amaca hızlı ulaşılmasına sebep olacaktır. Statların fiziki durumları da yine şiddeti etkilemekte misafir takıma ayrılan yer ile ev sahibi olan takımın yan yana olması gerilimi arttırmaktadır. Benzer şekilde soyunma odalarına gidiş ve yedek kulübelerinin konumu da şiddete neden olabileceğinden gerekli önlemlerin ev sahibi takım tarafından alınması elzemdir.

Esasen sporda şiddet ve düzensizliğe ilişkin yasa bakımından en etkili ve caydırıcı yönü kuvvetli olan düzenlemenin de seyirden yasaklama olduğu söylenebilir. Yasa ile hedeflenen de spor alanlarında şiddet içeren eylemlere dahil olanlarını bu

spor alanlarından uzaklaştırmak ve spor alanlarında huzur ve güvenin sağlanarak müsabakaların yapılması olduğundan bu amaca hizmet eden bir önlem olduğu aşikardır. Seyirden yasaklanan şahsın tarafı olduğu ve taraftarı olduğu aynı zamanda seyirden yasaklama kararı aldığı takımın icra edeceği karşılaşmalarda, bu karşılaşmanın başlama saati ile bir saat sonrasında kolluğa başvurması gerekmektedir. Bahse konu yükümlüğün yerine getirilmemesi halinde ise çalışma konumuz olan suç ayrıca meydana gelecektir. Yine bu seyirden yasaklama tedbirinin hukuki düzlemde karşılığı ise bize göre, Ceza Muhakemesi Kanununda yer alan adli kontrol tedbirinden farklı, kendine ve bu yasaya has bir düzenleme olduğu yönündedir.

Seyirden yasaklama kararı verme konusunda mahkeme ve cumhuriyet savcısına takdir hakkı tanınmadığından doğrudan seyirden yasaklama kararı vermeleri gereklidir. Güvenlik tedbiri olan yasaklama hüküm ile beraber mahkeme tarafından hükmedilecek iken koruma tedbiri olan seyirden yasaklama hem soruşturma evresinde cumhuriyet savcısı tarafından hem de mahkemece hükmedilebilecektir. Yasanın amacı da dikkate alındığında, spor alanlarında menfi eylemlerde bulunanların bu şekilde spor alanlarından uzaklaştırılması son derece önemli bir adımdır. Cezalandırılmayan hareket tekrarlanmaya muhtaç olduğundan suç işleyen şahsa ayrıca tedbirin de uygulanması yerinde bir düzenlemedir. Fakat kanun metninde bu tedbirlerin kim tarafından kaldırılacağına ilişkin düzenlemeler mevcut iken kim tarafından bu tedbirlere karar verileceği ile ilgili açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durumu yasanın bir eksikliği olarak görmekteyiz.

Bu suça müeyyide olarak ise, kanun koyucu yirmi beş günden az olmamak şartıyla adli para cezası cezalandırma öngörmüştür. Fakat günümüz koşulları irdelendiğinde artık hem adli para cezası miktarları hem de yirmi beş gün kadar süre hayli anlamsız ve yasanın ulaşmak istediği gaye ile uyumsuz nitelikte kaldığı söylenebilir. Bu nedenle de kanaatimizce adli para cezasının gün karşılığının artırılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksoy B, “Seyirden Yasaklama Tedbiri” (2021) 95 (4), İstanbul Barosu Dergisi, 258-281.
- Artuk ME, Gökçen A, Alşahin ME ve Kerim Ç. Ceza Hukuku Genel Hükümler (16. Baskı, Adalet Yayınevi,2022)
- Artuk ME, Gökçen A ve Yenidünya AC, Ceza Hukuku Genel Hükümler (9. Baskı, Adalet Yayınevi, 2015).
- Artuk ME, Gökçen A, Yenidünya AC. Ceza Hukuku Özel Hükümler (15. Baskı, Adalet Yayınevi, 2015)
- Artuk, Mehmet Emin, Suç Genel Teorisi, Ceza Hukuku El Kitabı (Beta Basım Yayım Dağıtım, 1989)
- Centel N. Zafer H. ve Çakmut Ö. Türk Ceza Hukukuna Giriş (4. Baskı, Beta Yayıncılık, 2006).

Donay, S. Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi ve Şike Teşvik Primi (2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2012).

Erem F, Danışman A. ve Artuk ME, Ceza Hukuku Genel Hükümler. (Seçkin Yayınevi, 1997).

Gökçen A, Balcı M, Alşahin, ME ve Çakır K, Ceza Muhakemesi Hukuku II, (2. Baskı, Adalet Yayınevi, 2018).

Gülşen R, Spor Hukuku (2. Baskı, Adalet Yayınevi, 2014).

Gülşen R, Spor Hukuku Genel Esaslar, (Adalet Yayınevi, 2020)

Hürmüz P, 7182 sayılı Kanunla değişik 6222 Sayılı Kanun Kapsamında Seyirden Yasaklanma (1. Baskı, Adalet Yayınevi, 2020).

Özgenç İ. “6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda Düzenlenen Suçlar ve Kabahatler”, iç Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi Kanunu. Edr: Cumhur Şahin, İzzet Özgenç ve İlhan Üzülmöz, (Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2012).

Koca M “6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda Düzenlenen Suçlar ve Kabahatler”, iç Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi Kanunu, Ed. Cumhur Şahin, İzzet Özgenç ve İlhan Üzülmöz, (Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2012).

Özen M. Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanununda Yer Alan Suçlar ve Yapıtlar. (Adalet Yayınevi, 2013).

Özgenç İ. “Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi Kanunu”, iç Sporda Şiddet Gazi Üniversitesi Türk Ceza Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi Açılış Konuşması, Edr. Cumhur Şahin, İzzet Özgenç ve İlhan Üzülmöz, (Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2012).

Öztürk B, “Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi Kanunu”, iç Sporda Şiddet Gazi Üniversitesi Türk Ceza Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi Açılış Konuşması, Edr. Cumhur Şahin, İzzet Özgenç ve İlhan Üzülmöz, Cumhur Şahin, İzzet Özgenç ve İlhan Üzülmöz, (Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2012).

Şen E. 3 Temmuz Sözde Şike Hukuku (Seçkin Yayıncılık, 2017).

Üzülmöz İ. ‘Değerlendirme ve Sonuç’, iç Gazi Üniversitesi Türk Ceza Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi-Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi Kanunu, edr Cumhur Şahin, İzzet Özgenç ve İlhan Üzülmöz (Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık,2012).

Yaşar Y. “6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun’un 18’inci Maddesinde Yer Alan “Seyirden Yasaklanma” İle “Seyirden Yasaklama” Tedbirleri” (2013), 19(1) Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 3-38.

Zafer H. Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Yönelik Bir Çare Olarak Seyirden Yasaklama, (2014), 5(19) Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 23-52.